

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (andra avdelningen)

den 30 november 2005 *

I mål T-250/02,

Autosalone Ispra Snc, med säte i Ispra (Italien), företrätt av advokaten B. Casu,

sökande,

mot

Europeiska atomenergigemenskapen, företräd av Europeiska gemenskapernas kommission, i sin tur företräd av E. de March, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten A. Dal Ferro, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av Europeiska atomenergigemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar, i den mening som avses i artikel 188 andra stycket EA, för skada till följd av en överfull uppsamlingsanordning för avloppsvatten och om förpliktande för denna gemenskap att ersätta skadan,

* Rättegångsspråk: italienska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen)

sammansatt av ordföranden J. Pirrung samt domarna A.W.H. Meij och I. Pelikánová,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören J. Palacio González,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 26 oktober 2004,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 I artikel 151 EA föreskrivs följande:

”Domstolen skall vara behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel 188 andra stycket [EA].”

2 I artikel 188 andra stycket EA föreskrivs följande:

”Vad beträffar utomobligatoriskt ansvar skall gemenskapen ersätta skada, som orsakats av dess institutioner eller av dess anställda under tjänsteutövning, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.”

3 I artikel 1 i avtalet mellan Republiken Italien och Europeiska atomenergigemenskapens kommission om inrättande av ett gemensamt atomforskningscenter med allmän behörighet (nedan kallat forskningscentret), vilket ingicks i Rom den 22 juli 1959 (nedan kallat GFC-avtalet) och genomfördes i Italien genom lag nr 906 av den 1 augusti 1960 (GURI nr 212 av den 31 augusti 1960, s. 3330), anges följande:

”Den italienska regeringen skall ställa atomforskningscentret i Ispra och det område på cirka 160 hektar på vilket det är beläget till Europeiska atomenergigemenskapens förfogande under en period på 99 år från och med ikraftträdandet av förevarande avtal mot en symbolisk årlig hyra på en beräkningsenhet enligt europeiska monetära avtalet (AME).”

4 I artikel 1 i bilaga F till GFC-avtalet föreskrivs följande:

”1. Forskningscentret skall vara okränkbart. Det får inte genomsökas, beslagtas, konfiskeras eller exproprieras eller utan tillstånd från Europeiska gemenskapernas domstol bli föremål för några administrativa eller rättsliga tvångsåtgärder ...”

5 I artikel 3 i bilaga F till GFC-avtalet föreskrivs följande:

”1. På begäran av kommissionen skall de behöriga italienska myndigheterna använda sina respektive befogenheter för att säkerställa att alla nödvändiga allmännyttiga tjänster tillhandahålls forskningscentret. Vid avbrott i någon av dessa tjänster skall de italienska myndigheterna göra vad de kan för att tillmötesgå behoven vid forskningscentret så att störningar i verksamheten undviks.

2. När tjänsterna tillhandahålls av de italienska myndigheterna eller av organisationer som kontrolleras av dessa myndigheter skall specialtariffer tillämpas för forskningscentret ... Om nämnda tjänster tillhandahålls av privata företag eller organisationer skall de italienska myndigheterna medla så att tjänsterna kan tillhandahållas på så förmånliga villkor som möjligt.

3. Kommissionen skall vidta alla åtgärder som krävs för att de, av kommissionen godkända, kvalificerade företrädarna vid de allmännyttiga tjänsterna i fråga skall kunna inspektera, reparera och underhålla de anläggningar inom forskningscentret som dessa tjänster är knutna till.”

6 I artikel 16.1 i bilaga F till GFC-avtalet föreskrivs bland annat följande:

”Regeringen kan begära information om de åtgärder som vidtagits och de beslut som antagits av forskningscentret rörande säkerheten och skyddet av folkhälsan vad avser förebyggande av brand och faror som uppstår till följd av joniserande strålning.”

- 7 I artikel 9.3 i kommissionens beslut 96/282/Euratom av den 10 april 1996 om omorganisation av Gemensamma forskningscentret (EGT L 107, s. 12) föreskrivs följande:

”Generaldirektören skall, på uppdrag av kommissionen, vidta alla nödvändiga åtgärder för att garantera säkerheten för de personer och de anläggningar, för vilka han är ansvarig.”

Bakgrund till tvisten

- 8 Av handlingarna i målet framgår att sökandens egendom är belägen på ett område i kommunen Ispra och att egendomen omges av en uppsamlingsanordning för avloppsvatten, vilken på denna plats består av två ledningar med en diameter på 80 centimeter. Ledningarna är nedgrävda under en allmän väg (nedan kallad uppsamlingsanordningens första del).
- 9 Uppsamlingsanordningen sträcker sig längs sökandens egendom och fortsätter därefter på ett område som tillhör Ferrovie dello Stato (den statliga järnvägen i Italien). Denna del av uppsamlingsanordningen (nedan kallad uppsamlingsanordningens andra del) består av en böjd underjordisk passage i vilken vattnet från uppsamlingsanordningens första del rinner ut. Detta framgår av en grafisk framställning av uppsamlingsanordningens vertikala del (nedan kallad den grafiska framställningen) som sökanden har bifogat ansökan. Kommissionen har inte bestritt att de verkliga förhållandena framgår schematiskt av denna framställning. Av den grafiska framställningen framgår också att endast ett galler avskiljer uppsamlingsanordningens andra del från den allmänna väg under vilken uppsamlingsanordningens första del är belägen.
- 10 Av den grafiska framställningen framgår vidare att en tredje del tar vid efter uppsamlingsanordningens andra del. Den tredje delen är belägen på det område som ställts till gemenskapens förfogande enligt artikel 1 i GFC-avtalet (nedan kallad uppsamlingsanordningens tredje del), och den består på denna plats av en ledning med en diameter på 100 centimeter.

- 11 Den grafiska framställningen visar också att det område som ställts till forskningscentrets förfogande lätt sluttar mot det område som tillhör Ferrovie dello Stato, på vilket uppsamlingsanordningens andra del är belägen. Detta framgår också av höjddangivelserna i den karta över området som bifogats såväl kommissionens som sökandens inlagor.
- 12 Vid förhandlingen uppgav kommissionens expert att höjdskillnaderna i området i princip saknade betydelse för uppsamlingsanordningens allmänna lutning, eftersom anordningen är nedgrävd. Nämnda expert uppgav också att vattnet i uppsamlingsanordningen rann från uppsamlingsanordningens först del till dess andra del och vidare till den tredje delen. Sökanden styrkte detta genom att vid förhandlingen uttryckligen göra gällande att uppsamlingsanordningens tredje del saknade tillräcklig kapacitet för att absorbera allt vatten från den andra delen. Parterna är därmed ense om att uppsamlingsanordningens första del ligger högre än dess andra del, vilken i sin tur ligger högre än dess tredje del.
- 13 Parterna är också ense om att uppsamlingsanordningens tredje del bestod av en friliggande ledning uppströms (nedan kallad det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del) och av en täckt ledning med en diameter på 100 centimeter nedströms (nedan kallad det andra segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del) fram till år 1990 då forskningscentrets avdelning för tekniska tjänster utförde arbeten på den tredje delen. I samband med arbetena år 1990 ersattes den friliggande ledningen i det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del av en täckt ledning med en diameter på 100 centimeter. I enlighet med detta består uppsamlingsanordningens tredje del sedan dess i sin helhet av en täckt ledning med en diameter på 100 centimeter.
- 14 Den aktuella uppsamlingsanordningen samlar upp en del av avloppsvattnet från staden Ispra och från det område på vilket forskningscentret är beläget.

- 15 I juni år 1992 drabbade ett våldsamt åskväder staden Ispra, vilket gav upphov till talrika översvämningar. Bland annat drabbades sökandens egendom.
- 16 År 1992 genomförde kommunen Ispra förändringar i kommunens dränerings-system. Av en skrivelse av den 7 oktober 1992 från Ispras borgmästare till forskningscentrets avdelning för infrastruktur framgår att Ispras kommunförvaltning hade beslutat att en del av avloppsvattnet från kommunens område skulle rinna ut i den aktuella uppsamlingsanordningen. För att kunna genomföra arbeten på det område där forskningscentret ligger begärde kommunen Ispra att nämnda avdelning skulle ställa en grävmaskin och en maskinskötare till kommunens förfogande. Ispras borgmästare preciserade i skrivelsen att arbetet genomfördes på kommunförvaltningens initiativ och att den tog fullt ansvar för detta.
- 17 Den 3 maj 2002 drabbades staden Ispra av en våldsam storm och medföljande skyfall. Ovädret resulterade i att sökandens anläggning svämmade över till följd av att uppsamlingsanordningen var överfull. Redan samma dag begav sig karabinjärer från posteringen i Angera, ett flertal tjänstemän från kommunen Ispras avdelning för tekniska tjänster och tjänstemän vid forskningscentret, däribland forskningscentrets direktör, till platsen och fastställde översvämningens omfattning och utbredning samt de synliga skador som den gett upphov till.
- 18 I en skrivelse av den 19 maj 2002 uppmanade sökanden Ispras kommunförvaltning, Ferrovie dello Stato och kommissionen att besöka platsen för översvämningen och/eller att upprätta ett sakkunnigutlåtande för att i godo fastställa orsakerna till översvämningen den 3 maj 2002 och det därmed sammanhängande ansvaret. Kommissionens juridiska biträde svarade med en skrivelse av den 17 juni 2002, ställd till sökandens juridiska biträde, i vilken sökanden informerades om att kommissionen bestred skadeståndsskyldighet för gemenskapen och att kommissionen inte skulle företa någon undersökning på forskningscentrets område.

Förfarandet och parternas yrkanden

- 19 Sökanden har väckt förevarande talan genom en ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 20 augusti 2002.
- 20 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet och ställde, såsom åtgärder för processledning enligt artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler, skriftliga frågor till parterna samt uppmanade dem att besvara dessa före förhandlingen. Parterna besvarade frågorna inom de utsatta tidsfristerna.
- 21 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 26 oktober 2004.
- 22 Vid förhandlingen uppmanade förstainstansrätten kommissionen att förete alla handlingar som kunde visa på vilken enhets förfrågan som forskningscentrets avdelning för tekniska tjänster hade utfört arbetena på det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del år 1990. Kommissionen företedde ett antal handlingar inom de utsatta tidsfristerna. Efter det att förstainstansrätten hade uppmanat sökanden att inkomma med eventuella synpunkter på de handlingar som hade företetts av kommissionen inkom denne med synpunkter inom de utsatta tidsfristerna.
- 23 Det muntliga förfarandet avslutades den 19 april 2005.

24 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

- fastställa att Europeiska atomenergigemenskapen har fullt, delat och/eller solidariskt utomobligatoriskt skadeståndsansvar;

- förplikta denna gemenskap att utge skälig ersättning för den skada som uppstått och som kommer att uppstå med det belopp som fastställs under förfarandets gång, och

- fastställa att följande åtgärder för bevisupptagning skall vidtas:
 - inhämtande av upplysningar från forskningscentrets direktör och anställda samt eventuellt från de italienska myndigheter som intervenerade på plats,

 - upptagande av vittnesmål med det uttryckliga förbehållet att vittnenas namn meddelas senare,

 - besök på den aktuella platsen och/eller upprättande av ett sakkunnigutlåtande samt vidtagande av alla åtgärder för bevisupptagning som är nödvändiga för att fastställa riktigheten av sökandens påståenden, inklusive uppgifterna om förmögenhetsskador och andra skador som uppstått eller som kommer att uppstå till följd av de omtvistade omständigheterna, och

 - förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

25 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

- ogilla sökandens yrkanden om åtgärder för bevisupptagning,
- avvisa eller ogilla talan, och
- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

26 På förfrågan av förstainstansrätten anförde sökanden vid förhandlingen att den med det första yrkandet i själva verket yrkade att förstainstansrätten skulle fastställa att gemenskapen ensam hade ådragit sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar.

Huruvida talan kan tas upp till sakprövning

Parternas argument

27 Kommissionen har gjort gällande att talan inte kan tas upp till sakprövning, dock utan att göra någon invändning om rättegångshinder genom separat handling, med hänvisning till att de krav som ställs i artikel 44.1 i rättegångsreglerna inte är uppfyllda. Enligt denna artikel skall en ansökan innehålla uppgifter om bland annat föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för talan.

- 28 Enligt kommissionen följer det av rättspraxis att uppgifterna i ansökan skall vara tillräckligt klara och precisa för att svaranden skall kunna förbereda sitt försvar och förstainstansrätten skall kunna pröva talan, i förekommande fall utan att ha tillgång till andra uppgifter. För att en talan skall kunna tas upp till sakprövning måste enligt rättspraxis dessutom de väsentligaste faktiska och rättsliga förhållanden som talan grundas på framgå av innehållet i själva ansökan, åtminstone kortfattat, på ett konsekvent och begripligt sätt (se förstainstansrättens beslut av den 21 november 1996 i mål T-53/96, *Syndicat des producteurs de viande bovine m.fl. mot kommissionen*, REG 1996, s. II-1579, punkt 21 och där citerad rättspraxis). För att uppfylla dessa krav skall en ansökan om ersättning för skada som har vållats av en gemenskapsinstitution innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det agerande som läggs institutionen till last, skälen till att sökanden anser att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den skada som sökanden påstår sig ha lidit samt arten och omfattningen av denna skada (se förstainstansrättens dom av den 8 juni 2000 i de förenade målen T-79/96, T-260/97 och T-117/98, *Camar och Tico mot kommissionen och rådet*, REG 2000, s. II-2193, punkt 181 och där citerad rättspraxis).
- 29 I förevarande fall saknar sökandens inlagor helt den precision och klarhet som krävs. Kommissionen har gjort gällande att det inte är möjligt att av dessa inlagor utläsa vilket agerande som läggs forskningscentret till last. Denna vaghet och dessa luckor gör att kommissionen inte kan förbereda sitt försvar och att förstainstansrätten inte kan pröva talan.
- 30 Kommissionen har dessutom i sak gjort gällande att sökandens inlagor inte innehåller några bevis för att de påstådda skadorna verkligen har uppstått eller ens en provisorisk uppskattning av skadorna.
- 31 Kommissionen har slutligen anfört att sökanden endast allmänt uppgett att det förelåg ett samband mellan översvämningen av dess byggnad och den omständigheten att den aktuella uppsamlingsanordningen var överfull, dock utan att förklara detta samband närmare eller varför den anser att det var uppsamlingsanordningens tredje del som var orsaken till att uppsamlingsanordningen blev överfull.

- 32 Enligt kommissionen kompenseras inte heller de åtgärder för bevisupptagning som yrkats av sökanden bristen på precision i inlagorna.
- 33 Sökanden har i sak gjort gällande att föremålet för talan och den kortfattade framställningen av grunderna för talan i vederbörlig ordning har angetts i dess inlagor, vilket innebär att talan uppfyller de villkor som anges i artikel 44.1 c i rättegångsreglerna. Sökanden har tillagt att den var skyldig att tillhandahålla tekniska förklaringar med avseende på den händelse som den har drabbats av. Sökanden har vidare i sak gjort gällande att de yrkade åtgärderna för bevisupptagning gör det möjligt att fastställa riktigheten av dess påståenden.

Förstainstansrättens bedömning

- 34 Enligt artikel 44.1 c i rättegångsreglerna skall varje ansökan innehålla uppgifter om föremålet för talan och en kortfattad framställning av grunderna för denna.
- 35 Detta krav har preciserats i den rättspraxis som kommissionen har åberopat i punkt 28 ovan.
- 36 I förevarande fall framgår det med tillräcklig tydlighet av sökandens ansökan att denna i sak klandrar kommissionen för att inte ha gett sökanden tillträde till uppsamlingsanordningens tredje del för att kontrollera i vilket skick den var och fastställa orsakerna till att uppsamlingsanordningen var överfull samt för att ha underlåtit att underhålla och utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del för att förebygga eller undvika att uppsamlingsanordningen blev överfull.

- 37 Det påtalade förhållandet att kommissionen inte gav sökanden tillträde till uppsamlingsanordningens tredje del skall emellertid, med hänsyn till att det med anledning av detta förhållande varken har gjorts gällande någon skada eller framställts något ersättningsanspråk, jämföras med yrkandet om den åtgärd för bevisupptagning som avser ett besök på platsen. Detta påstående skall således beaktas inom ramen för prövningen av de yrkade åtgärderna för bevisupptagning (se punkterna 99 och 100 nedan).
- 38 Vad avser den påstådda underlåtenheten att underhålla och utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del har sökanden anfört i ansökan att denna försummelse är orsaken till översvämningen av sökandens egendom. Sökanden har yrkat ersättning för de skador som uppstått på olika delar av anläggningen och på tillgångar som angetts summariskt i ansökan. Den del av talan som rör skada som sägs ha uppstått till följd av kommissionens underlåtenhet att underhålla och utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del uppfyller således de krav som anges i artikel 44.1 c i rättegångsreglerna.
- 39 Det skall även noteras att sökanden har yrkat ersättning för förmögenhetsskador som kommer att uppstå och för andra skador som redan har uppstått eller kommer att uppstå, utan att presentera några omständigheter som gör det möjligt att bedöma arten och omfattningen av dessa skador. Den del av talan som rör dessa skador uppfyller således inte de krav som anges i artikel 44.1 c i rättegångsreglerna, såsom de har preciserats i den rättspraxis som anges i punkt 28 ovan.
- 40 Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att talan kan tas upp till sakprövning i den del syftet med densamma är att utverka ersättning för skador på de tillgångar som angetts summariskt i ansökan, vilka uppstått till följd av den påstådda underlåtenheten att underhålla och utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del

Prövning i sak

Inledande synpunkter

- 41 Förstainstansrätten erinrar om att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar enligt artikel 188 andra stycket EG och verkställandet av rätten till ersättning för uppstådd skada enligt fast rättspraxis förutsätter att flera villkor är uppfyllda, nämligen att det agerande som läggs gemenskapsinstitutionerna till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den åberopade skadan (se domstolens dom av den 27 mars 1990 i mål C-308/87, Grifoni mot Euratom, REG 1990, s. I-1203, punkt 6 och där citerad rättspraxis).
- 42 Endast rättsakter och ageranden som kan tillskrivas en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan kan ge upphov till utomobligatoriskt skadeståndsansvar för gemenskapen (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 10 juli 1985 i mål 118/83, CMC m.fl. mot kommissionen, REG 1985, s. 2325, punkt 31, och av den 23 mars 2004 i mål C-234/02 P, Europeiska ombudsmannen mot Lamberts, REG 2004, s. I-2803, punkt 59).
- 43 Om ett av dessa villkor inte är uppfyllt skall talan ogillas i sin helhet, utan att det är nödvändigt att pröva de andra villkoren (se förstainstansrättens dom av den 20 februari 2002 i mål T-170/00, Förde-Reederei mot rådet och kommissionen, REG 2002, s. II-515, punkt 37 och där citerad rättspraxis).
- 44 Parternas argument om gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall prövas mot bakgrund av dessa överväganden.

Parternas argument

- 45 Sökanden anser att kommissionen och/eller forskningscentret har underlåtit att underhålla och/eller utföra nödvändiga arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del för att förebygga eller undvika att det flera gånger inträffar att den aktuella uppsamlingsanordningen blir överfull. Detta trots att uppsamlingsanordningens bristande hydrauliska kapacitet gjorde den uppenbart farlig, vilket kommissionen har känt till sedan år 1992, då uppsamlingsanordningen blev överfull. Enligt sökanden orsakades skadan nämligen av att uppsamlingsanordningens tredje del inte kunde absorbera allt vatten från uppsamlingsanordningens andra del (se punkt 12 ovan).
- 46 Kommissionen och/eller forskningscentret ansvarar för detta beteende av flera skäl.
- 47 Till att börja med har endast forskningscentret tillträde till uppsamlingsanordningens tredje del på det område på vilket forskningscentret är uppfört. Tredjeman saknar tillträde till denna del eftersom det aktuella området enligt artikel 1 i bilaga F till GFC-avtalet skall vara okränkbart och inte får genomsökas, konfiskeras eller bli föremål för några administrativa eller rättsliga tvångsåtgärder.
- 48 Det är för övrigt allmänt bekant att forskningscentret, genom sina tjänstemän och tekniker, alltid har ansvarat för underhållet av distributionsanläggningarna och för reparationerna av skador på den del av uppsamlingsanordningen som är belägen på forskningscentrets område. Det ankommer på kommissionen att bevisa motsatsen.
- 49 Sökanden har slutligen åberopat ett uttalande av den ansvarige för Ufficio tecnico comunale (kommunens avdelning för tekniska tjänster) (nedan kallad UTC i Ispra) från den 16 mars 1999. Enligt detta uttalande ansvarar kommunförvaltningen inte för underhåll och förvaltning av uppsamlingsanordningens tredje del eftersom denna är belägen på forskningscentrets egendom.

- 50 Det agerande som läggs institutionen till last är för det första rättsstridigt eftersom det utgör ett åsidosättande av den skyldighet som föreskrivs i artikel 9.3 i beslut 96/282. Enligt denna artikel skall generaldirektören, på uppdrag av kommissionen, vidta alla nödvändiga åtgärder för att garantera säkerheten för de personer och de anläggningar för vilka han är ansvarig. Till skillnad från vad kommissionen har gjort gällande är denna artikel tillämplig i förevarande fall. Detta beror på att forskningscentrets anläggningar för evakuering av avloppsvatten hänger ihop med byggnader som endast forskningscentret har tillträde till och som därför är kopplade till utövandet av forskningscentrets institutionella roll och verksamhet. Gemenskapen är dessutom ansvarig redan med anledning av att den har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 10.3 i kommissionens beslut 71/57/Euratom av den 13 januari 1971 om omorganisation av Gemensamma atomforskningscentret (GFC) (JO L 16, s. 14; svensk specialutgåva, kapitel 12, volym 1, s. 32), vars innehåll är analogt med det i artikel 9.3 i beslut 96/282 (domstolens dom av den 3 februari 1994 i mål C-308/87, Grifoni mot Euratom, REG 1994, s. I-341).
- 51 För det andra är agerandet rättsstridigt eftersom det är oförenligt med GFC-avtalet, vilket bland annat syftar till att bevara och garantera den allmänna säkerheten för personer som är bosatta i närheten av forskningscentrets anläggningar.
- 52 För det tredje är agerandet rättsstridigt med anledning av att det strider mot artiklarna 2043 och 2051 i italienska civillagen. Denna lag är tillämplig i förevarande fall eftersom artikel 188 andra stycket EA, trots hänvisningen till de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar, inte hindrar att ett åsidosättande av särskilda bestämmelser i den italienska rätten åberopas (se, för ett liknande resonemang, generaladvokaten Tesausros förslag till avgörande inför den ovan i punkt 41 nämnda domen av den 27 mars 1990 i målet Grifoni mot Euratom, REG 1990, s. I-1212, punkt 17).
- 53 I artikel 2043 i italienska civillagen slås principen *neminem laedere* fast. Denna princip är gemensam för medlemsstaternas rättsordningar och tillämplig i förevarande fall eftersom kommissionen och/eller forskningscentret har åsidosatt den allmänna försiktighets- och omsorgsprincipen.

- 54 Gemenskapen är också ansvarig för det agerande som läggs den till last enligt artikel 2051 i italienska civillagen. Enligt denna artikel förmodas den person som har tillgång till ett föremål vara ansvarig. I förevarande fall hade forskningscentret tillgång till uppsamlingsanordningens tredje del eftersom det ensamt hade tillträde till denna del till följd av att den utgör en del av det område som tillhör forskningscentret och som åtnjuter immunitet.
- 55 Sökanden har tillagt att det följer av Corte suprema di cassazione (italienska kassationsdomstolen) rättspraxis att artikel 2051 i italienska civillagen är tillämplig när det rör sig om offentlig förvaltning av statlig egendom och tillgångar som inte regelmässigt och direkt används av allmänheten — vilket är fallet med den aktuella uppsamlingsanordningen för avloppsvatten — när egendomens och tillgångarnas begränsade territoriella storlek gör övervakning och kontroll möjligt för den för detta ändamål ansvariga enheten.
- 56 Kommissionen har för det första gjort gällande att forskningscentret helt saknar ansvar för uppsamlingsanordningens tredje del och att underlåtenheten att underhålla och utföra arbeten på denna del av uppsamlingsanordningen därför inte kan tillskrivas kommissionen eller forskningscentret.
- 57 Kommissionen har i detta hänseende anfört att det i artikel 3 i bilaga F till GFC-avtalet anges att de italienska myndigheterna, på begäran av kommissionen, skall använda sina respektive befogenheter för att säkerställa att alla nödvändiga allmännyttiga tjänster tillhandahålls forskningscentret. I artikeln preciseras också att kommissionen skall vidta alla åtgärder som krävs för att de, av kommissionen godkända, kvalificerade företrädarna vid de allmännyttiga tjänsterna i fråga skall kunna inspektera, reparera och underhålla de anläggningar inom forskningscentret som dessa tjänster är knutna till. Av denna artikel följer att det aktuella "områdets [på vilket forskningscentret är uppfört] exterritorialitet träder tillbaka" för att de godkända teknikerna skall ha möjlighet att underhålla och reparera de anläggningar som används för att tillhandahålla allmännyttiga tjänster.

- 58 Enligt kommissionen har dessa bestämmelser i GFC-avtalet varken "överskridits", upphävts eller ändrats genom den för UTC i Ispra ansvariges uttalande, enligt vilket kommunförvaltningen varken ansvarar för underhåll eller förvaltning av den del av uppsamlingsanordningen som är belägen på det område på vilket forskningscentret är uppfört. Till att börja med saknar den ansvarige för UTC i Ispra befogenhet att uttala sig om det civilrättsliga skadeståndsansvaret för kommunförvaltningen där han själv arbetar, och han överskred därför sina befogenheter när han uttalade sig. Uttalandet är dessutom uppenbart oförenligt med innehållet i den skrivelse av den 7 oktober 1992 som nämns i punkt 16 ovan. I denna skrivelse preciserades att kommunen utförde de aktuella arbetena på kommunförvaltningens initiativ och att denna tog på sig allt ansvar för arbetena. Uttalandet kan slutligen inte medföra ansvar för forskningscentret att underhålla uppsamlingsanordningen.
- 59 De relevanta bestämmelserna i GFC-avtalet påverkas inte heller av den omständigheten att forskningscentret ibland ansett att det var lämpligt att själv utföra vissa arbeten på anläggningarna eftersom detta alltid har skett på begäran av den lokala förvaltningen. I fråga om de arbeten som utfördes år 1990 på den del av uppsamlingsanordningen som är belägen på forskningscentrets område har kommissionen angett att de utfördes på begäran av Ferrovie dello Stato och Ispras kommunförvaltning.
- 60 I fråga om påståendet att underlåtenheten att underhålla och utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del var rättsstridig har kommissionen för det andra gjort gällande att sökanden endast klandrat svaranden för denna underlåtenhet i ansökan, utan att ange vilket arbete eller underhåll som borde ha utförts eller vilken art av rättsstridigt handlande som gemenskapen därmed gjort sig skyldig till.
- 61 Kommissionen har tillagt att ingen av de bestämmelser som har åberopats av sökanden har åsidosatts.

- 62 Kommissionen har till att börja med gjort gällande att generaldirektörens skyldighet att anta alla nödvändiga bestämmelser för att garantera säkerheten för de personer och de anläggningar för vilka han är ansvarig är, i motsats till den tolkning av artikel 9 i beslut 96/282 som förordats av sökanden, begränsad till de delar av forskningscentrets egen verksamhet med hjälp av vilka gemenskapen bidrar till att förverkliga gemenskapens forskningsprogram. Förvaltning och underhåll av uppsamlingsanordningen för avloppsvatten på forskningscentrets område ingår inte i centrets egen verksamhet. Kommissionen anser inte att det framgår av domen i det ovan i punkterna 41 och 50 nämnda målet Grifoni mot Euratom att det har bekräftats att Euratom är ansvarig enligt artikel 10 i beslut 71/57, vilken är identisk med artikel 9 i beslut 96/282.
- 63 Kommissionen har vidare gjort gällande att även om institutionen enligt artikel 16 i bilaga F till GFC-avtalet är skyldig att anta särskilda bestämmelser rörande säkerheten och skyddet av folkhälsan gäller denna bestämmelse, med beaktande av ingressen och andra bestämmelser i GFC-avtalet, enbart brand och faror som uppstår till följd av joniserande strålning, vilket det inte är fråga om i förevarande fall.
- 64 Kommissionen har dessutom gjort gällande att ansvar inte kan uppkomma för gemenskapen med anledning av att dess institutioner eller organ har försummat att iaktta de mest grundläggande reglerna om normal aktsamhet med försyn till att ingen av de sistnämnda är skyldig att vaka över uppsamlingsanordningen för avloppsvatten. Förstainstansrätten har i detta hänseende redan fastställt att ett rättsstridigt agerande är en förutsättning för att utomobligatoriskt skadeståndsansvar skall uppkomma för en institution (förstainstansrättens dom av den 29 november 2000 i mål T-213/97, Eurocoton m.fl. mot rådet, REG 2000, s. II-3727).
- 65 Enligt kommissionen var det fel av sökanden att åberopa bestämmelser i den italienska civillagen. I artikel 188 andra stycket EA hänvisas enbart till de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar och inte till särskilda bestämmelser i de nationella rättsordningarna (domen av den 3 februari 1994 i det ovan i punkt 50 nämnda målet Grifoni mot Euratom, punkt 8). Generaladvokaten Tesaurus förslag till avgörande av den 27 mars 1990 i det ovan i punkt 52 nämnda målet Grifoni mot Euratom stöder inte de argument som

sökanden har framfört till stöd för motsatt uppfattning. I vilket fall som helst anges det uttryckligen i såväl den ovannämnda domen Grifoni mot Euratom som i generaladvokaten Tesausros förslag till avgörande i detta mål att den skada som uppstått inte kan fastställas och ersättas enbart med stöd av de italienska bestämmelserna om utomobligatoriskt skadeståndsansvar.

- 66 Kommissionen har bestritt att bestämmelsen i artikel 2051 i italienska civillagen, enligt vilken "den person som har ett föremål i sin vård bär ansvaret för skada som orsakas av föremålet om det inte visas att det rör sig om en oförutsedd händelse", har tagits upp bland de gemenskapsrättsliga bestämmelserna och i gemenskapens rättspraxis. Denna bestämmelse, enligt vilken en person som inte direkt ansvarar för en skada likväl kan hållas ansvarig för densamma, är tvärtom oförenlig med de villkor som anges i rättspraxis för att utomobligatoriskt skadeståndsansvar skall uppkomma för institutionerna.
- 67 Villkoren i artikel 2051 i italienska civillagen är i vilket fall som helst inte uppfyllda i förevarande fall. För det första har ingen gemenskapsinstitution uppsamlingsanordningen i sin vård, vilket innebär att gemenskapen inte kan göras ansvarig för eventuella skador som förorsakas av denna. För det andra har sökanden inte visat att det finns ett orsakssamband mellan det föremål som institutionen sägs ha i sin vård och skadan. Det har nämligen inte visats att översvämningen av sökandens anläggning verkligen orsakades av att den särskilda del av uppsamlingsanordningen som är belägen på forskningscentrets område var överfull.

Förstainstansrättens bedömning

- 68 Förstainstansrätten skall till att börja med undersöka huruvida det agerande som läggs svaranden till last, det vill säga underlåtenheten att utföra arbeten på och/eller att underhålla uppsamlingsanordningens tredje del, i enlighet med den rättspraxis som återges i punkt 42 ovan kan tillskrivas en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan.

- 69 Det skall i detta hänseende inledningsvis erinras om att det, till skillnad från vad sökanden har gjort gällande (se punkt 47 ovan), inte på något sätt följer av GFC-avtalet att gemenskapen ansvarar för uppsamlingsanordningens tredje del.
- 70 Till att börja med saknar argumentet att gemenskapen ansvarar för uppsamlingsanordningens tredje del grund, eftersom det följer av GFC-avtalet att tredjeman saknar tillträde till denna del.
- 71 Det stämmer i och för sig att forskningscentret och det område på vilket det är uppfört, precis som sökanden har anfört, enligt artikel 1 i bilaga F till GFC-avtalet skall vara okränkbara och att de inte får genomsökas, beslagtas, konfiskeras eller exproprieras eller bli föremål för några administrativa eller rättsliga tvångsåtgärder. Icke desto mindre följer det av artikel 3 i nämnda bilaga F att kommissionen trots denna immunitet är skyldig att låta de, av kommissionen godkända, kvalificerade företrädarna vid de allmännyttiga tjänsterna i fråga inspektera, reparera och underhålla de anläggningar inom forskningscentret som dessa tjänster är knutna till.
- 72 Parterna är ense om att tjänsten uppsamling av avloppsvatten, som forskningscentret tillhandahålls med hjälp av den aktuella uppsamlingsanordningen, är en allmännyttig tjänst i den mening som avses i artikel 3 i bilaga F till GFC-avtalet. Det skall noteras att kommissionen på en skriftlig fråga från förstainstansrätten i skrift bekräftade, utan att motsägas av sökanden, att det var kommunen Ispra som ansvarade för att tillhandahålla forskningscentret den samhällsnyttiga tjänsten uppsamling av avloppsvatten. Med avseende på detta förfarande skall därför Ispras kommunförvaltning anses ansvara för inspektionerna, reparationerna och underhållet av uppsamlingsanordningens tredje del. Kommunförvaltningens kvalificerade företrädare, vilka godkänts av institutionen, har tillträde till uppsamlingsanordningens tredje del.

- 73 Det skall även noteras att ansvar för det agerande som läggs gemenskapen till last inte kan grundas på någon av de andra bestämmelserna i GFC-avtalet. Det stämmer i och för sig att den italienska regeringen skall ställa forskningscentret och det område på vilket det är beläget till gemenskapens förfogande mot en årlig hyra enligt artikel 1 i GFC-avtalet, en artikel som inte ens har åberopats av sökanden. Den däri föreskrivna skyldigheten att ställa dessa egendomar till gemenskapens förfogande innebär emellertid inte att ansvaret för uppsamlingsanordningens tredje del förs över på gemenskapen. Denna artikel skall nämligen jämföras med de andra bestämmelserna i GFC-avtalet och, i synnerhet, med artikel 3 i bilaga F till detta avtal. Av den sistnämnda artikeln följer, vilket redan angetts i punkt 72 ovan, att den enhet som ansvarar för tillhandhållandet av tjänsten uppsamling av avloppsvatten också ansvarar för inspektionerna, reparationerna och underhållet av uppsamlingsanordningens tredje del. Under dessa omständigheter skall artikel 1 i GFC-avtalet inte förstås så, att ansvaret för uppsamlingsanordningens tredje del övergår på gemenskapen.
- 74 Varken forskningscentret, någon gemenskapsinstitution eller något annat gemenskapsorgan kan således göras ansvarigt för det ifrågasatta agerandet med stöd av GFC-avtalet.
- 75 Det skall för det andra noteras att, till skillnad från vad sökanden summariskt har gjort gällande (se punkt 47 ovan), ansvar för det ifrågasatta agerandet inte kan följa av att enbart forskningscentret hade tillträde till uppsamlingsanordningens tredje del. Det skall nämligen noteras att uppsamlingsanordningen i sin helhet, inklusive den tredje delen, samlar upp avloppsvatten från såväl områden som tillhör kommunen Ispra som från det område på vilket forskningscentret är uppfört. Detta anges i punkterna 12 och 14 ovan. Av övervägandena i punkt 72 ovan framgår för övrigt att Ispras kommunförvaltning ansvarar för arbetena på uppsamlingsanordningens tredje del. Eftersom forskningscentret inte ensamt hade tillträde till uppsamlingsanordningens tredje del kan ansvar för det agerande som läggs gemenskapen till last inte grundas på denna påstådda ensamrätt.
- 76 Förstainstansrätten skall för det tredje undersöka huruvida gemenskapen ansvarar för den underlåtenhet att underhålla och/eller utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del som har gjorts gällande till följd av forskningscentrets tjänstemäns och teknikers allmänt kända agerande, vilket är vad sökanden har gjort gällande i sak.

- 77 Det skall noteras att det är klarlagt att forskningscentret år 1990 bytte en friliggande ledning mot en ledning med en diameter på 100 centimeter i det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del.
- 78 Kommissionen har i och för sig gjort gällande att forskningscentret utförde dessa arbeten på förfrågan av Ferrovie dello Stato eller Ispras kommunförvaltning. Kommissionen har emellertid inte visat att en sådan förfrågan verkligen förelåg, trots att förstainstansrätten uppmanade den att inkomma med handlingar till stöd för detta. Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten, med avseende på detta förfarande, att forskningscentret utförde arbetena på det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del på eget initiativ.
- 79 Vid förhandlingen uppgav dessutom kommissionens expert att forskningscentrets avdelningar inspekterade och underhöll uppsamlingsanordningens tredje del med viss regelbundenhet.
- 80 Forskningscentrets avdelning för tekniska tjänster utför således dessa arbeten på eget initiativ och utan att det föreligger någon skyldighet för gemenskapsinstitutionerna eller gemenskapsorganen att göra detta enligt GFC-avtalet. Såsom anges i punkt 72 ovan är det den enhet som har till uppgift att tillhandahålla forskningscentret tjänsten uppsamling av avloppsvatten som ansvarar för inspektionerna, reparationerna och underhållet av uppsamlingsanordningens tredje del enligt GFC-avtalet. Förstainstansrätten konstaterar därför att forskningscentret, genom att utföra dessa arbeten, åtog sig att utföra någon annans uppgifter.
- 81 Den omständigheten att forskningscentrets avdelning för tekniska tjänster vid ett antal tillfällen åtagit sig att utföra någon annans uppgifter genom att spontant utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del innebär emellertid inte att varje underlåtenhet att utföra arbeten på eller att underhålla denna del av uppsamlingsanordningen hädanefter skall tillskrivas forskningscentret, och därmed gemenskapen.

- 82 En sådan inblandning leder bara till att forskningscentret tvingas att utföra de förvaltningsåtgärder som det faktiskt åtagit sig. Den förvaltning som forskningscentret åtog sig genom att installera en täckt ledning i det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del år 1990 omfattar således inte de arbeten som krävdes för att säkerställa ett tillräckligt utflöde från uppsamlingsanordningens tredje del år 2002, särskilt inte som gemenskapen saknar kontroll över den mängd avloppsvatten som rinner ut i uppsamlingsanordningens tredje del. Det sistnämnda påpekades av kommissionen vid förhandlingen utan att sökanden invände.
- 83 Vidare omfattar den förvaltning som forskningscentret spontant åtog sig genom att regelbundet övervaka och underhålla uppsamlingsanordningens tredje del enbart de uppgifter som faktiskt utfördes av forskningscentret. Förvaltningen kan inte anses omfatta den påstådda underlåtenheten att övervaka och underhålla. Dessa uppgifter åligger även fortsättningsvis den enhet som tillhandahåller forskningscentret tjänsten uppsamlingen av avloppsvatten.
- 84 I förevarande fall har det inte heller visats eller ens gjorts gällande att det agerande som läggs svaranden till last, det vill säga underlåtenhet att utföra arbeten på och/eller att underhålla uppsamlingsanordningens tredje del utgör ett bristfälligt utförande av de förvaltningsuppgifter som forskningscentret åtagit sig.
- 85 Även om sökanden, genom att hävda att uppsamlingsanordningens tredje del hade bristande hydraulisk kapacitet, underförstått antas ha gjort gällande att de arbeten som forskningscentret utförde år 1990 utgjorde ett bristfälligt utförande av någon annans uppgifter, kan likväl installeringen av en täckt ledning med en diameter på 100 centimeter på det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del inte anses utgöra ett bristfälligt utförande av de förvaltningsuppgifter som forskningscentret åtagit sig.
- 86 Det kan nämligen konstateras att den ledning som forskningscentret installerade på det första segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del har exakt samma

diameter som den täckta ledning som tidigare hade installerats på det andra segmentet av uppsamlingsanordningens tredje del. De arbeten som utfördes av forskningscentret år 1990 påverkade således inte den tredje delens hydrauliska kapacitet. Under dessa omständigheter ansvarar forskningscentret i vilket fall som helst inte för denna dels påstått bristande hydrauliska kapacitet.

- 87 Av det ovanstående följer att ansvar för det agerande som läggs gemenskapen till last inte kan följa av de arbeten som forskningscentrets avdelning för tekniska tjänster genomförde på eget initiativ.
- 88 För det fjärde skall förstainstansrätten undersöka om ansvar för det agerande som lagts gemenskapen till last följer av det uttalande som gjordes av den ansvarige för UTC i Ispra, enligt vilket kommunförvaltningen där den ansvarige arbetar inte ansvarar för uppsamlingsanordningens tredje del.
- 89 Det skall i detta hänseende noteras att oberoende av om den ansvarige för den aktuella avdelningen inom kommunförvaltningen var behörig att uttala sig om ansvaret för den myndighet där han arbetar ansvarar kommunförvaltningen enligt uttalandet inte för uppsamlingsanordningens tredje del endast med den motiveringen att den är belägen på ett område som tillhör gemenskapen. Av artikel 1 i GFC-avtalet framgår emellertid att gemenskapen inte äger det aktuella området. I denna bestämmelse föreskrivs nämligen bland annat att den italienska regeringen skall ställa forskningscentret och det område som gränsar till detta till gemenskapens förfogande mot en årlig hyra. Sökanden har inte heller visat eller ens påstått att det aktuella uttalandet ändrade GFC-avtalet. Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan inte kan anses ansvara för det agerande som lagts gemenskapen till last på grundval av detta uttalande.

90 För det femte skall förstainstansrätten undersöka om ansvar för det agerande som lagts gemenskapen till last följer av det åsidosättande av bestämmelser som har gjorts gällande av sökanden.

91 Det skall inledningsvis noteras att det i artikel 9.3 i beslut 96/282, vilken sökanden anser har åsidosatts, endast föreskrivs att generaldirektören skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att garantera säkerheten för de personer och de anläggningar för vilka han är ansvarig. Ansvar för den påstådda underlåtenheten att utföra arbeten på och/eller att underhålla uppsamlingsanordningens tredje del kan därför inte grundas på denna bestämmelse utan att det visas att den aktuella delen är en anläggning som forskningscentrets generaldirektör ansvarar för. Sökanden har emellertid inte presenterat några omständigheter som visar att uppsamlingsanordningens tredje del är en anläggning som forskningscentrets generaldirektör ansvarar för. Av artikel 3 i bilaga F till GFC-avtalet framgår tvärtom, vilket anges i punkt 72 ovan, att kommunen Ispra ansvarar för att tillhandahålla forskningscentret tjänsten uppsamling av avloppsvatten. Detta innebär att uppsamlingsanordningens tredje del inte kan anses utgöra en anläggning för vilken forskningscentret ansvarar. Under dessa omständigheter kan gemenskapen inte göras ansvarig för det agerande som läggs den till last med stöd av artikel 9.3 i beslut 96/282.

92 Sökanden har därefter åberopat ett åsidosättande av GFC-avtalet. Enligt sökanden föreskrivs det häri att forskningscentret skall bevara och garantera den allmänna säkerheten för personer. Precis som kommissionen med rätta har gjort gällande är artikel 16.1 i bilaga F till GFC-avtalet den enda bestämmelsen i detta avtal som berör säkerheten och skyddet av folkhälsan. Denna bestämmelse har emellertid, i fråga om säkerheten och skyddet av folkhälsan, endast relevans när det rör sig om förebyggande av brand och faror som uppstår till följd av joniserande strålning. I förevarande fall har sökanden emellertid inte framfört ett enda argument till stöd för att det agerande som läggs gemenskapen till last har en koppling till förebyggande av brand och faror som uppstår till följd av joniserande strålning. Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att ansvar för det agerande som lagts gemenskapen till last inte kan följa av forskningscentrets skyldighet att vaka över skyddet av säkerheten och folkhälsan, såsom det anges i artikel 16.1 i bilaga F till GFC-avtalet.

- 93 Slutligen har sökanden hävdad att gemenskapen har ett utomobligatoriskt skadeståndsansvar för det agerande som lagts den till last enligt bestämmelserna i artiklarna 2043 och 2051 i italienska civillagen.
- 94 Vad avser artikel 2043 i italienska civillagen konstaterar förstainstansrätten att även om det antas att principen *neminem laedere* slås fast i denna artikel, att principen är gemensam för medlemsstaternas rättsordningar och att den är tillämplig i förevarande fall med anledning av att kommissionen och/eller forskningscentret har åsidosatt en allmän försiktighets- och omsorgsprincip, har sökanden likväl inte angett varför kommissionen och/eller forskningscentret är skyldiga att visa försiktighet och omsorg i fråga om uppsamlingsanordningens tredje del. Under dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att ansvar för det agerande som lagts gemenskapen till last inte enbart kan grundas på den åberopade bestämmelsen.
- 95 Vad avser artikel 2051 i italienska civillagen konstaterar förstainstansrätten att även om denna bestämmelse i italiensk lag är en princip som antas vara gemensam för medlemsstaternas rättsordningar har sökanden likväl inte visat att en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan ansvarar för tillsynen av uppsamlingsanordningens tredje del. Till skillnad från vad sökanden har gjort gällande kan nämligen detta ansvar för uppsamlingsanordningen inte tillskrivas en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan med hänvisning till att de äger det område på vilket forskningscentret är uppfört eftersom området faktiskt inte ägs av någon gemenskapsinstitution eller något gemenskapsorgan. Detta anges i punkt 89 ovan. Detta innebär att även om uppsamlingsanordningens tredje del antas utgöra en del av det område på vilket den är belägen medför detta inte att den skall antas tillhöra gemenskapen. Sökandens argument kan därför inte godtas.
- 96 Argumentet att kommissionen eller forskningscentret ansvarar för tillsynen av uppsamlingsanordningens tredje del eftersom tredjeman, enligt artikel 1 i bilaga F till GFC-avtalet, inte har tillträde till denna del kan inte heller godtas. Precis som förstainstansrätten anfört i punkt 71 ovan är kommissionen nämligen enligt artikel 3 i bilaga F till GFC-avtalet skyldig att häva den immunitet som föreskrivs i artikel 1 i bilaga F till i GFC-avtalet för att avdelningen för allmännyttiga tjänster skall kunna

inspektera, reparera och underhålla de anläggningar inom forskningscentret, vilka dessa tjänster är knutna till, som omfattas av immuniteten. Under dessa omständigheter kan den påstådda immuniteten för det område på vilket forskningscentret är beläget inte med framgång åberopas för att visa att kommissionen och/eller forskningscentret ansvarar för tillsynen av uppsamlingsanordningens tredje del.

97 Ansvaret för tillsynen av uppsamlingsanordningens tredje del kan inte heller tillskrivas kommissionen och/eller forskningscentret med hänvisning till att forskningscentret ensamt har tillträde till denna del. Bortsett från övervägandet i föregående punkt kan uppsamlingsanordningens tredje del, såsom angetts i punkt 75 ovan, inte anses stå enbart till kommissionens och/eller forskningscentrets förfogande när uppsamlingsanordningen, inklusive den tredje delen, samlar upp avloppsvatten från det område som tillhör kommunen Ispra och det område på vilket forskningscentret är uppfört.

98 Av det ovan anförda följer att den påstådda underlåtenheten att underhålla och/eller utföra arbeten på uppsamlingsanordningens tredje del inte kan tillskrivas en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan. Under dessa omständigheter skall den del av talan som kan tas upp till sakprövning ogillas, utan att det är nödvändigt att förstainstansrätten prövar huruvida övriga villkor för gemenskapens utomobli-gatoriska skadeståndsansvar är uppfyllda i förevarande fall.

Begäran om vidtagande av åtgärder för bevisupptagning

99 Sökanden har begärt att förstainstansrätten skall vidta åtgärder för bevisupptagning i syfte att visa riktigheten av dess uppgifter. Sökanden har närmare bestämt angett att upplysningar skall inhämtas från forskningscentrets direktör och anställda samt från de italienska myndigheter som intervenerade på plats vid översvämningen. Sökanden har också begärt att förstainstansrätten skall lämna tillstånd till att vittnesmål tas upp och har i detta hänseende förbehållit sig rätten att meddela vittnenas namn senare. Slutligen har sökanden gjort gällande att det är nödvändigt att besöka den aktuella platsen och/eller att upprätta ett sakkunnigutlåtande för att visa riktigheten av de åberopade omständigheterna, inklusive den skada som har uppstått eller kommer att uppstå.

- 100 Förstainstansrätten konstaterar i detta hänseende att sökanden varken har angett vilka faktiska omständigheter som dessa åtgärder förväntas styrka eller på vilket sätt dessa åtgärder skulle visa att en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan ansvarar för det beteende som lagts gemenskapen till last. Under dessa omständigheter skall yrkandet om vidtagande av åtgärder för bevisupptagning ogillas.

Rättegångskostnader

- 101 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 102 Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad. Eftersom sökanden har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

följande:

- 1) Den del av talan som rör ersättning för oidentifierade framtida förmögenhetsskador och för andra oidentifierade skador som redan har uppstått eller som kommer att uppstå avvisas.**

- 2) **Talan ogillas i övriga delar.**

- 3) **Yrkandena om vidtagande av åtgärder för bevisupptagning ogillas.**

- 4) **Sökanden skall bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad.**

Pirrung

Meij

Pelikánová

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 30 november 2005.

E. Coulon

Justitiesekreterare

J. Pirrung

Ordförande